

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Cap. I. De Quidditate, Virtute, Institutione, & Necessitate Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

Quæres tertio, An in suscepturo Sacramentum sit obligatio inquirendi in probitatem, & mores Ministri.

Respondeo negative, sed censendum esse bonum, quamdiu non probetur malus: Avers. Dicast. & alii communiter, ut etiam suadet communis Ecclesiæ praxis. Hinc cit. Doctores inferunt cum Suarez, Reg. Spor. quod, quamvis scires, Ministrum paratum, vel sese offerentem paulo ante peccasse, posses ab eo petere Sacramentum, quia posses præsumere, quod se dispositurus esset per contritionem. Limitant tamen aliqui, nisi constaret, illum esse consuetudinarium, aut semper esse in occasione proxima peccandi.

DISPUTATIO II. QUÆSTIO UNICA.

De Sacramento Baptismi.

A Sacramentis in genere ad singula in specie descendimus, quorum primum est Baptismus. Inquiremus hic I. Ejus Quidditatem, Virtutem, Institutionem, & Necessitatem. II. Agemus de Materia, & Forma. III. De Ministro. IV. De Subjecto.

CAPUT I.

De Quidditate, Virtute, Institutione, & Necessitate Baptismi.

Vox hæc græca *Baptismus* immersionem, vel intinctionem significat: cum igitur hoc Sacramentum conficiatur per immersionem, vel affusionem aquæ; hinc Baptismi nomen obtinuit. Ob varios tamen hujus Sacramenti effectus aliis etiam nominibus à PP. appellatum fuit, & præcipue Sacramentum Regenerationis, Fidei, Doni, seu Gratiæ, Unctionis, Illuminationis, Indumenti, & Sigilli, ut videre est apud Pal. tr. 19. p. 5. num. 1.

I. Definitur communiter à Doctores, cum Magist. in 4. d. 3. *Ablutio corporis exterior facta sub præscripta*

D 4

forma

forma verborum: in qua definitione subintelligi debet *cum debita intentione*: nam stare potest, quod abluatur corpus sub forma verborum præscripta pro Baptismo, & Sacramentum non conficiatur, eo quod desit in abluente legitima intentio. Et hæc definitio est per materiam, & formam. Definitur insuper à Catech. Rom. 2. p. c. 2. per genus, & differentiam *Sacramentum regenerationis per aquam in verbo vite*, in qua definitione *Sacramentum* stat loco generis; reliqua verba loco differentiae. Dicitur autem Sacramentum regenerationis, quia ipso renascimur spiritualiter Christo, quatenus primam spirituales vitam, hoc est gratiam sanctificantem consequimur.

II. Hujus Sacramenti virtus ad triplicem effectum potissimum se extendit. Primo ad gratiam habituales remissivam peccati originalis, & omnium personalium, quæ sint commissa ante Baptismum, ut constat ex Trid. *sess. 5. in Decr. de Peccato Origin.* Unde etiam colligitur, per Baptismum remitti etiam omnia venialia: nam ibi non solum asserit, *Nihil damnationis esse iis, qui vere consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem*, sed insuper addit, *Eos exuentes veterem hominem, & novum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculatos, puros, innoxios, ac Deo dilectos effici, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur.* Si autem per gratiam Baptismi non remitterentur venialia baptizatorum, non ita puri innoxii, & immaculati redderentur; quin ab ingressu Cœli retardarentur. Secundo extenditur ad remittendam totam pœnam æternam, & temporalem peccatis debitam. Colligitur manifeste ex nuper citato Trident. textu; si enim Baptismus non remitteret omnem pœnam peccatis debitam, aliquid esset in Baptizato, quod illum retardaret ab ingressu Cœli: Et clarius ex Flor. *in Decr. de Arm. Hujus Sacramenti effectus est remissio omnis culpæ originalis, & actualis: omnis quoque pœnæ, quæ pro ipsa culpa debetur: propterea nulla pro peccatis præteritis injungenda est Baptizatis satisfactio.* Tertio extenditur ad imprimendum characterem, quo Baptizatus redditur incapax denuo suscipiendi Baptismum, ut docet Flor. *in Decr. de Arm. & Trid. sess. 7. de Bapt. & idcirco in symbolo Nicæno fatemur Unum Baptisma in remissionem peccatorum.*

Quamvis autem Baptismus proprie dictus, qui scilicet sit Sacramentum, non sit, nisi unicus; unde ad Ephes. 4.

phes. 4. dicitur, *Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma*; lato tamen modo, & minus proprie sumptus triplex est, Fluminis, Flaminis, & Sanguinis. Baptismus fluminis est Baptismus Sacramentalis, qui confertur in aqua elementari. Baptismus flaminis est perfecta ad Deum conversio per actum perfectæ Contritionis includentis in voto Baptismus fluminis, & illius vicem suppletis ex Trid. *sess. 14. cap. 4.* non tamen quoad omnes effectus, cum non imprimat characterem, nec deleat omnem reatum pœnæ, nec reddat hominem capacem cæterorum Sacramentorum, sed solum quoad remissionem culpæ. Dicitur autem Baptismus fluminis, quia procedit ab impulsu Spiritus Sancti, qui dicitur *Flamen*. Baptismus sanguinis est effusio sanguinis: seu mors pro Christi fide, vel pro vera virtute tolerata. Hic etiam Baptismus supplet vices Baptismi fluminis, seu Sacramentalis quoad remissionem omnis culpæ, & pœnæ, non tamen quoad imprimendum characterem; & sicuti Baptismus fluminis prodest tum adultis, tum infantibus, ita etiam Baptismus sanguinis, ut patet in SS. Innocentibus, qui coluntur ab Ecclesia, ut veri Martyres. Ut autem hic Baptismus sanguinis producat effectus suos in peccatore, aliqui cum Vasq. dicunt, prærequiri Contritionem, vel Dilectionem Dei super omnia: communius tamen alii docent, sufficere Attritionem. Et sane nullum peccatum remitti in præsentis Providentiæ ordine sine retractatione, certum est ex Trid. docente. *Pœnitentiam fuisse omni tempore necessariam ad remissionem peccatorum.* Neque ex eo, quod Martyri promittatur vita æterna illis Christi Domini verbis, *Qui me confitebitur coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo*, sequitur, quod sine ulla retractatione peccatum actuale Martyri remittatur: nam etiam Baptismo fluminis, qui est Sacramentum, promittitur vita æterna illis verbis: *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit*; quamvis per Baptismus Sacramentalem non remittatur peccatum actuale nulli modo retractatum. Quod autem sufficiat attritio, suadetur ex eo, quod sufficit ad Baptismus; aliter enim salus non tribueretur martyrio, neque hoc diceretur supplere vices Baptismi. Deberet tamen talis peccator conari contritionem, & confessionem præmittere, si pollet, ne se exponeret periculo damnationis æternæ, sequendo hanc sententiam probabilem, omissa tutiore. At, licet ad Baptismus

requiratur in adulto voluntas saltem habitualis istum suscipiendi; hæc tamen non requiritur ad martyrium; quare, si dormiens occidatur à Tyranno in odium Fidei, erit vere Martyr. Verum quidem est, quod, si fit in statu peccati mortalis, dum dormiens martyrium patitur, non justificatur ex ratione superius memorata. At communissime docent, Deum in præsentis providentiæ ordine non permittere, ut peccator occidatur in odium Fidei ante peccati retractationem saltem per attritionem supernaturalem. Probabile etiam est, Martyrem percipere fructum martyrii, quando patitur lethalem cruciatum: nec talis fructus consecutionem differri usque ad mortem: quare probabile est, non privari fructu martyrii eum, qui post susceptum lethale vulnus, vel aliud lethale supplicium, miraculose deinde à morte liberetur, ut accidit D. Joanni in ferventis olei dolium immisso, & Beatissimæ Virgini stanti juxta Crucem, tanquam martyrum Reginæ. Ratio est, quia, qui patitur cruciatus mortales, etsi liberetur à morte, dicitur mortuus in causa, æquum igitur videtur, ut non privetur fructu martyrii.

III. De Fide est, Sacramentum Baptismi (ut & cætera Sacramenta) institutum esse à Christo Domino, ex dictis disp. præced. Quandonam fuerit institutum, dubitatur. Alii cum D. Th. putant, quando Christus fuit in Jordane baptizatus: alii post Christi Domini passionem, quando dixit, *Euntes docete omnes gentes; Baptizantes eos, &c.* Probabilius tamen videtur esse, quod fuerit institutum ante Christi mortem, nam Joan. 4. habemus, plures baptizandos venisse ad Christum, quam ad Joannem, qui dixerat, se baptizare in aqua, Christum vero in Spiritu Sancto. Præterea in nocte ante Passionem instituta fuerunt Sacramenta Eucharistiæ, & Ordinis; dicendum igitur, quod antecedenter institutum erat Sacramentum Baptismi, quod est janua cæterorum; temere enim, & sine ullo fundamento dicitur, quod Christus tunc dispensaverit cum Apostolis, ut susciperent Ordinem, & Eucharistiam ante Baptismum.

IV. Hoc Sacramentum, vel in re, vel in voto necessarium est ad salutem non solum necessitate præcepti, sed etiam mediis propter connexionem, quam habet, posita Christi institutione, cum æterna hominis salute. Præceptum vero obligans ad Baptismum non est solum naturale, quale adest relate ad quodcunque necessarium

ad salutem, sed etiam positivum Divinum, latum nuper citatis verbis Christi: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes, &c.* Hoc autem præceptum obligat omnes, etiam Infideles, ad recipiendum Baptismum; cum primum commode possunt, saltem ad non diu differentem. Relate ad Infantes rationis usu carentes, hoc Præceptum urget Parentes, aut Tutores, quatenus illos obligat ad procurandum infantibus, qui sub ipsorum cura sunt, Baptismum: unde ad id tenentur non solum ex charitate, & pietate, sed etiam ex præcepto Baptismi: quare peccant, si per longum tempus absque causa differant, ex Sot. per duodecim dies: ex Ledesm. per quindecim. Tanta est hæc obligatio, ut licite possit homo adultus objicere se periculo mortis ad Baptismum suscipiendum, non tamen tenetur tale periculum subire, cum possit aliter salutem æternam obtinere, nempe per Contritionem, aut Charitatem perfectam: Croix n. 286. Addunt aliqui, non solum licitum, sed etiam præceptum esse, ut, qui aliter nequeat baptizari, petat se projici in mare, ut baptizetur, si advertat, se non posse actum Contritionis, aut perfectæ Charitatis elicere, quia tenetur anteferre vitam animæ vitæ corporali, & mors prævisa esset præter illius intentionem. Alii tamen contradicunt, quia videtur esse directæ occisio sui, quæ nunquam est licita.

CAPUT II.

De Materia, & Forma Baptismi.

CUM seorsim de materia, seorsim de forma agendum nobis sit, ut claritati semper consulamus; idcirco fit

§. I.

De Materia Baptismi.

MAteria Baptismi alia est remota, alia proxima. Materia remota est aqua naturalis, seu elementaris apta ad abluendum, ut definitum est in Concil. Later. relato in cap. *Firmiter*, de *summa Trinit.* & in Flor. de *Decr. Arm.* & in Trid. *sess. 7. can. 2. de Bapt.* & col.